

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

БРОЙ 8 (363), година XXIV

8 ноември 2006 година

ЕТНОСИ, НАЦИИ, ИСТОРИЯ - РАКУРСИ И ПЕРСПЕКТИВИ

ДА СЪХРАНИМ БЪЛГАРСКОТО

НА СТР. 7

МОЦАРТОВАТА КОНФЕРЕНЦИЯ КАТО ПРАЗНИК

НА СТР. 8

НА СТР. 13

Проф. Огнян Сапарев получи наградата „Следовник на народните будители“

- ПРОМОЦИЯТА НА АБСОЛВЕНТИТЕ ОТ ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ
- ПОТВЪРДИХА СИНТЕЗА НА 118 ХИМИЧЕН ЕЛЕМЕНТ
- КОРПОРАТИВНИ УРОЦИ
- НОБЕЛИСТИТЕ ЗА 2006 ГОДИНА
- ГЛАСОВЕТЕ НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ
- ТУРНИР ПО СТРЕЛБА
- ЗАДАЧИ. ГЛАЗОБЛЪСКНИЦИ

АБСОЛВЕНТИТЕ ФИЛОЛОЗИ ПОЛУЧИХА ДИПЛОМИТЕ СИ НА ПЪРВИ НОЕМВРИ

*Слово на Моника Янева,
завършила с отличен успех
Славянска филология*

Уважаеми господин Ректор,
Господин Декан,
Преподаватели, гости и род-
нини,

Скъпи колеги,
В тази тога се чувствам като римския папа. Затова започвам словото си с латинското: "Акта ест фабула!"

"Представлението свърши!"

А сякаш започна вчера. Вчера търсехме трескаво имената си в списъците на класираните след кандидатстудентските изпити. Вчера ни посрещнаха и поздравиха като първокурсници. Вчера започнаха първите лекции и упражнения, първите изпити...

Вчера суровият бог по езикознание недоумяваше защо ние, четирима колеги от славянска филология, идвахме за ранния му първи час, а през втория отсъствахме. И май не ни повярва, когато му обяснихме, че през първия се срещаме, а през втория обсъждаме лекцията в "Студиозуса". А ние наистина бяхме именно в "Студиозуса". А там, уви, се плащаше скъпо - с няколко явявания на изпита по езикознание. Поради което и научихме почти всичко от фундаменталната дисциплина, преподавана от доцент Иван Чобанов.

Вчера беше първият ни празник на 8 декември.

Вчера си разменяхме учебници, ксерокопия, лекционни записки (за пишовите няма да казвам нищо, те са ни непознати!).

Вчера си пийвахме бирачка в "Коневерза" след тежък изпит.

Вчера откривахме шедьоврите на световното кино, представяни в 6-та аудитория и аплодирахме играта на нашите връстници в Студентския театър.

Вчера някои от нас участваха в студентските научни сесии, вчера някои от нас посетиха западните университети по програмата "Еразмус".

Вчера започна да излиза списание "Славянски диалози" и сред научните публикации на наши и чуждестранни учени някои от нас видяха с огромна радост свои разработки и преводи, в които така решително ни помогнаха всеотдайните ни преподаватели.

Вчера kolegата Явор отпечата стиховете си във вестник "Пловдивски университет" и дори спечели награда, по повод на която каза: "Почти стигнах адаша!" Имаше предвид, разбира се, Яворов, когото дори и надмина по лапидарност в шедьовъра си "Опит за написване на кратко стихотворение, или късно обяснение в любов". Ето пълния текст на класическата творба: "Ти си тук - това ми стига!"

Ние наистина бяхме тук, а сега сме за последен път. Придобитите тук знания, преподавани от прекрасните ни преподаватели, обсъванията ни с колегите, преживяното през семестрите и сесииите, положените от нас усилия при подготовката на изпитите и дипломните ни работи, едва ли ще ни стигнат за цял живот. Но ние ще продължаваме напред именно защото се образоввахме и възпитавахме тук, в Пловдивския университет "Паисий Хилендарски", във Филологическия факултет. Затова съм убедена, че мога да кажа от името на всички събрани днес мои връстници и колеги:

Скъпи преподаватели - благодарим!

Благодарим за това, че не само ни посочихте пътя към знанието, но ни увлякохте да прокарваме свои пътеки към истината и доброто. Благодарим ви, че бяхте и високателни, и снизходителни към младите ни опити да открием същността за себе си. Благодарим ви, че ни накарахте да се чувстваме и ваши последователи, и ваши съобщници във великата, в огромната територия на знанието и духовността. Ние няма да забравим уроците ви - интелектуални и нравствени. Така, както няма да забравим императива на нашия патрон: "Българино, знай своя род и език!"

Денят на народните будители - 1 ноември, отново бе двоен празник за преподавателите и студентите от Филологическия факултет. По традиция на този ден получават своите дипломи абсолювентите от факултета. В знаката за филолозите Десета аудитория отличниците бяха поздравени от декана доц. д-р Иван Чобанов и от заместник-декана доц. д-р Ирина Чонгарова.

Специален гост на тържеството беше президентът на Издателска къща "Хермес" Стойо Вартоломеев, който е възпитаник на първия випуск на факултета. В поздравителното си слово г-н Вартоломеев припомни пионерския ентузиазъм на преподавателите и на неговите колеги състуденти, които тогава правят първите си стъпки на литературното поприще, за да се превърнат покъсно в известни поети, писатели, критици, университетски преподаватели, да се заговори за

литературна и филологическа школа в Пловдивския университет.

Дипломите на отличниците връчи заместник-ректорът на Пловдивския университет доц. д-р Запрян Козлуджов. Най-висок успех по време на следването си са постигнали Весела Минкова, Стела Вълкова и Силвия Стоянова. От името на абсолювентите слово произнесе Моника Янева, завършила с отличие специалност Славянска филология (публикуваме го отделно).

На 1 ноември имаше още едно значимо събитие във Филологическия факултет - открита беше международна конференция на тема "Иновации в изследванията по руски език, литература и култура". Домакин беше Катедрата по руска филология на ПУ. Повече информация за събитието, в което имаше участници от 21 държави, очаквайте в следващия брой.

Работен момент от конференцията на русистите

Уважаеми, скъпи хора!

В тази зала и в тази сграда са звучали и ще звучат гласовете на поколения преподаватели и студенти. В тяхното разноречие по особен начин се разкриват духовните и културните пластове на древния ни град, съхранил своята уникалност през вековете. Това е град на траки, елини и римляни; на славяни и българи; на турци, гърци, арменци, евреи, роми - един мегаполис на човешкото и духовното смесение, който предоставя шансове както да бъдеш себе си, така и да се чувстваш приобщен към нещо върховно надличностно. Пловдив е град, в който тържествуват духовните и съединителните начала на модерната

българска епоха. Български, европейски, световен град! Това интуитивно сме го усещали, върху значимостта на Пловдив и неговата неповторима духовна аура са ни обръщали внимание нашите преподаватели. Сега, в часа на раздялата, ние някак драматично го разбираме, както разбираме голямата роля на университета в нашия живот, в живота на града и страната ни. Не знаем каква ще бъде нашата по-нататъшна съдба, но знаем, че където и каквито и да сме ще помним своя университет, своите преподаватели.

Не, представлението не е свършило! Свършил е един акт, преминал е Рубикон, ние продължаваме, без да забравяме! Ние -

ПАИСИЕВИТЕ ЧЕТЕНИЯ

През тази година в рамките на традиционните "Паисиеви четения" (12-14 октомври) бяха проведени XI българо-полски колоквиум, II българо-чешки колоквиум, I южнославянски колоквиум и конференция на тема "Моцарт - литературни сюжети, тематизации, кон-

тексти", посветена на 250-годишнината от рождението на великия композитор. В новата сграда на университета и в Дома на учените си дадоха среща представители на повече от 30 образователни и научни институции, сред които 17 чуждестранни.

ДЕСЕТ ГОДИНИ СЪРБО-ХЪРВАТИСТИКА В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Доц. д-р Славка ВЕЛИЧКОВА

В тържествена обстановка бе отбелязана десетгодишнината от създаването на сърбо-хърватистиката като отделна специалност в Пловдивския университет. На честването присъстваха техни превъзходителства посланиците на Босна и Херцеговина г-н Хамдия Яхич и на Република Хърватия г-н Дражен Вуков Цолич, на Република Беларус Вячеслав Качанов, първият съветник по културата и печата в Посолството на Република Сърбия г-н Владимир Решетар и завеждащият консулската служба на Босна и Херцеговина г-н Божо Драгичевич. По време на официалното откриване на конференцията високите гости произнесоха топли приветствени думи, а по-късно отделно се срещнаха и разговаряха с преподавателите и студентите от специалността. На срещата бяха ректорът на Пловдивския университет проф. д-р Иван Куцаров, заместник-ректорът доц. д-р Запрян Козлуджов и деканът на Филологическия факултет доц. д-р Иван Чобанов, както и представители на различни сръбски академични институции, участници в конференцията. Присъстваха студенти от различни випуски - минали и настоящи, благодарение на които сърбо-хърватският език звучи като език на поколенията, възпитани в нашия университет.

Началото на сърбо-хърватистиката в ПУ „Паисий Хилендарски“ се поставя през учебната 1995-96 година. С въвеждането ѝ специалността Славянска филология в Университета придобива по-завършен вид - до този момент съществуват единствено бохемистика и полонистика. Езиковото обучение

Официалните гости на откриването

на първата група сърбо-хърватисти се провежда от две щатни преподавателки - Дарина Дончева и Гергана Иванова. На тях двете се пада неоспоримата заслуга за първите стъпки и прохождането на новата специалност. Преодолявайки немалко трудности, свързани преди всичко с недостига на учебници и учебни помагала, както и на научна литература, използвайки най-вече налични пособия и други подходящи книги от собствените си библиотеки, те двете на практика осъществяват пионерската, основополагащата за специалността роля. И все пак това не би било възможно независимо от вложения от тях ентузиазъм, самоотверженост и себеотрицание, без неocenимата помощ, оказана от Катедрата по славянско езикознание на СУ "Св. Климент Охридски" и по-конкретно - от доц. Лили Лашкова, която тогава участва и в процеса на обучение. Първата година от съществуването на сърбо-хърватистиката оставя дълбока следа и незабравими спомени в съзнанието на тогавашните първокурсници и преподаватели поради две важни събития. Направено е първото по-голямо дарение от толкова

необходимите учебници и езиковедска литература лично от проф. Божо Чорич - тогава директор на Международния славистичен център в Белград, който специално пристига, за да връчи този ценен дар. Освен това отново с негово съдействие на младите сърбо-хърватисти е предоставена прекрасната възможност да се обучават известно време във Филологическия факултет на Университета в Белград, да четат в местните библиотеки и така да подготвят своите курсови работи, а и да установят първи приятелски контакти със свои връстници от Сърбия.

Преподавателският състав постепенно се разширява. През есента на 1996 г. в обучението на студентите се включва проф. Боян Ничев - известен специалист и преподавател по сръбска и хърватска литература в Софийския университет и дългогодишен ръководител на Катедрата по славянски литератури там. Към преподавателския екип се присъединяват и други: новоназначената на трудов договор преподавателка Вяра Найденова, за известно време - лекторката по сръбски език Югослава Арсович и лекторката по хърва-

тски език Добра Арамбашич от СУ, които като носители на езика имат своя принос за качеството на обучението.

През 2003 г. идва още едно дарение за сърбо-хърватистите - този път направено от Република Хърватия и връчено лично от тогавашния посланик г-н Тончи Станинич. Това са изключително ценни книги, художествена и научна литература с превъзходно библиографско оформление, което е истинско богатство за нас и което без съмнение би било нещо много ценно и за някоя от големите библиотеки.

От самото създаване на специалността не престава исканията и опитите ни да се направят постъпки за изпращането на лектор по езика и за студентите в Пловдив, така, както е в другите университети с преподаване на сърбо-хърватски. През учебната 2005-2006 година тези непрекъснати усилия, намерили твърда подкрепа от страна на ръководството на Катедрата и Факултета, съответно доц. д-р Жоржета Чолакова и доц. д-р Иван Чобанов, както и лично от страна на ректора проф. д-р Иван Куцаров, най-сетне се увенчават с успех. Пристига първият лектор по езика на трудов договор в ПУ - ас. Даниела Йелич. Тя е особено ценена от нас не само поради своята много добра подготовка на филолог, но и поради това, че е носител на втория - йекавския книжовен изговор, което дава възможност на студентите да получат много добра представа и за него, да допълнят и задълбочат езиковите си познания. С присъщия на младите хора ентузиазъм Д. Йелич е дейна страна и при работата по сключването на договора с Университета в Бяна Лука - Република Сръбска - Босна и Херцеговина, за което определена роля изиграва фактът, че е не-

МОЦАРТОВАТА КОНФЕРЕНЦИЯ

Гл. ас. д-р Димитър КРЪСТЕВ

Част от ежегодните Паисиеви четения и тазгодишния Международен Славистичен колоквиум, тя бе реализирана със съдействието и под почетния патронаж на Негово Превъзходителство посланика на Република Австрия д-р Карл Дийм. От негово име приветствие към участниците поднесе културният референт на Република Австрия у нас г-н Яшкел. За празничната атмосфера на конференцията допринесе и прекрасният интериор и архитектура на Дома на учените в град Пловдив, приютил участниците и гостите.

Още в самото начало на конференцията - чрез пленарните изказвания на проф. Никола Георгиев и на проф. Иван Хлебаров ("Многото лица на гения") - бяха зададени различни посоки на изследванията и разискванията около изграждането на културните образи на твореца Моцарт, мястото и значението на неговото творчество и начина, по който днес възприемаме името и музиката на гениалния австрийски композитор. Организаторите и участниците като че ли бяха предусетили "пожеланието" на проф. Георгиев феноменът "Моцарт" да се осмисля в неговата противоречивост и многообразие и бяха подготвили множество интелектуални "приключения" за себе си и за слушателите, като по този начин превърнаха тази научна конференция в истинско празнуване. Представян и осмисля в различни интерпретативни контексти - музиколожки,

КАТО ПРАЗНИК

На 12 и 13 октомври 2006 година по инициатива на катедра "История на литературата и сравнително литературознание" към Филологическия факултет на ПУ "Паисий Хилендарски" се проведе Научна конференция "Моцарт - литературни сюжети, тематизации, контексти", посветена на 250-годишнината от рождението на Волфганг Амадеус Моцарт.

литературоведски, философски, религиозно-исторически, киноведски, културологичен - Моцарт се превърна в интригуващо средоточие, в което различни интелектуални практики

ки го с останалите.

Научните доклади оформиха няколко проблемни полета - Моцарт и епохата на западно-европейското Просвещение, културното образотворчество

Участници в конференцията

търсеха споделимост, но и възможност за разширяване и превъзможване на собствените си граници. По всеобщо мнение на участниците тази конференция наистина "се случи" именно в интензивното (и ползотворно) пресичане на културни и мисловни нагласи, в конфликтното съществуване на образи и интерпретации, посредством които всеки изживяваше "своя" Моцарт, споделяй-

на гения, Моцарт и диалозите между Изтока и Запада, литературните репрезентации на музиката, Моцарт и масонството, междутекстовите обвързвания на произведения, тематизиращи личността и творчеството на Моцарт. Естествен и интригуващ завършек на дискусиите беше проведената кръгла маса под наслов "Митът Моцарт - културнокомуникационна ефективност и интегра-

ционен потенциал". На тази кръгла маса участници и слушатели - музиканти, филолози, историци на религията, инструменталисти и почитатели на музиката и изкуството - конструираха своеобразно духовно пространство, в което личности с различни интереси и компетенции общуваха и представяха своите интуиции относно феномена "Моцарт", непрестанно "прекръчвайки" собствения си екзистенциален и научен опит в желанието си да прокарат мостове към не(у)сво(ен)и културни полета. Именно в този стремеж за излаз от Своето към Другото може да бъде видяна празничността на конференцията, чийто мощен "културнокомуникационен и интеграционен потенциал" беше прекрасен резултат от усилията и очакванията на многогласа и интердисциплинарно ориентирана духовна общност.

В рамките на конференцията бяха предвидени и множество "съпътстващи" научни четения културни прояви - изложба, посветена на живота и творчеството на Моцарт, вълнуващ концерт, реализиран в сътрудничество с Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в гр. Пловдив и със специалното участие на великолепния тенор от Австралия Марк Фаулър, представяне от доц. д-р Иван Русков на новата книга на проф. д-р Милена Кирова "Библейската жена" и др. Всички с нетърпение ще очакваме предвидения за издаване луксозен том, "събиращ" материалите от този запомнящ се

ОТ СТР. 3

гова възпитаничка. На колегите от Университета в Бяна Лука сме особено признателни за компютъра - последна дума на техниката, който те подариха на сърбо-хърватския сектор към Катедрата по славянска филология.

Днес сърбо-хърватистиката заема своето равностойно място до останалите славистични специалности в Пловдивския университет. Сред преподавателския състав се открояват високо квалифицирани специалисти,

ПАИСИЕВИТЕ ЧЕТЕНИЯ

научни сътрудници в БАН, както и преподаватели със свои лекционни курсове, редовно изнасяни в Софийския университет, а и в други университети, като ст.н.с. II степен д-р Ничка Бечева от Института за български език и проф. д-р Светлозар Игов от Института по литература. Благодарение на техния самоотвержен труд, на усилията на всички останали преподаватели от сърбо-хърватския сектор, вече имаме

шест випуска дипломирани специалисти, повечето от които защитили с отличен успех магистърските си дисертации. Нашите възпитаници намират своята реализация в различни сфери на живота - в областта на културата, средствата за масова информация, образованието. Някои от тях станаха наши колеги. Това са хоноруваните асистенти Евелина Грозданова, Иван Райчев и Стефан Кожухаров, а също

и Донка Дойчинова - първата докторантка в областта на сърбо-хърватистиката. Тези млади хора ще продължат да развиват и утвърждават сърбо-хърватистиката като специалност, която включва наред с езиковото обучение и запознаването с литературата, историята и културата на народите от Република Сърбия, Република Хърватия, Босна и Херцеговина, Република Черна Гора. Така те ще дадат своя принос за още по-добро опознаване на тези съседни страни и народи и за по-тясно сближаване с тях.

„ЕТНОСИ, НАЦИИ, ИСТОРИЯ“ - РАКУРСИ И ПЕРСПЕКТИВИ

Цветан СПАСОВ

Не наблягам на това, за да подразня неуспелите поради заетост студенти и университетски преподаватели да я посетят, а с едничката цел да отбележа рядката възможност за продължаваща размяна на идеи. Вероятно следващия път инициативата ще бъде подета от посолството ни в Лондон. За дните от 18 до 20 октомври в представителната зала на Балабановата къща се чува смислени послания. Откриването на заседанията стана с презентацията на проф. Джон Ийд, изпълнителен директор на британския Център за изследвания на национализма, етносите и мултикултурализма. Темата беше оформена в съответствие на безапелационния модел на англосаксонския прагматизъм, което можеше да се приеме и като една неформална демонстрация на стародавна академична традиция. Фактите бяха изложени точно, данните - безпристрастни, а интерпретацията беше оставена за последвалата дискуссия. Провокацията идваше от заглавието, с което, макар и трудно преводим, сполучливо беше нацелен с игра на думи търсеният ефект. Нарочното използване на думата Bulgars (във фонетична конотация с Vulgars вместо правилното Bulgarians) по чисто семиотичен начин ни въвеждаше в контекста на темата „Българите идат! Имигрантите в британските медии“. Редно е да се прави разлика между езика на медиите с неговите внушения и популистични писъци и същностните, реални дадености, които винаги са разположени в някакъв контекст. Хората, които се занимават с миграционната политика във Великобритания, както изтъкна проф. Ийд, говорят много повече за интеграция, отколкото за имиграция, и нямат чак толкова големи страхове. Все пак при вече оформено от медиите отношение правителствата обикновено взимат и успокояващи решения в съответствие на създадените

Организирането и провеждането на международна конференция е както отговорно, така и отблагодаряващо се събитие, особено когато тя е под наслов „Етноси, нации, история“ и се провежда във време на кандидатпрезидентска кампания, доминирана от липса на културен диалог за разликите между патриотизъм, национализъм, идентичност и размито национално съзнание. Очакванията за ползотворен резултат са напълно оправдани, защото конференцията беше от основополагащо значение.

представи. Дори и т. нар. „полска вълна“ от имигранти не е толкова тревожен феномен, защото във Великобритания има отдавна разработени механизми за справяне с имиграцията, за създаването на ново културно пространство и най-важното - за интегрирането на новодошлите. За Великобритания полските имигранти са от типа "come and go", тоест това са хора, които изобщо нямат намерение да остават трайно, а флукуират. В този аспект беше и експозето на другия гост от Великобритания - проф. Крис Флууд, научен ръководител на споменатия център. Темата "Диалектика на затыването и всмукването. Възприемане на перспективата за българска и румънска емиграция в процеса на интеграция" изясняваше в политически аспект механизмите за справяне с вълните от имигранти, чиито ползотворни резултати са успешното интегриране. Основната теза беше, че в една умно управлявана държава човешкият ресурс, макар и предоставен от чужбина, работи за добруването на държавата приемник и рисковете от "затыване" са преодолими. Като фундаментална философска обясновка на казаното от двамата английски учени се оказа темата на проф. Пламен Макариев от СУ "Св. Климент Охридски" - "Парадигматична характеристика на теориите за мултикултурализма". Въпреки непреводимостта на някои културни феномени, изследователите не се отказват от намирането на сработващи се културни парадигми, в което се състои и основното послание на

нашия учен. Търсенето не само на философската основа, а и практическите измерения са от съществено значение. Милена Кацарска от ПУ "Паисий Хилендарски" представи "Интеркултурното гражданство. Маргинализация и дискриминация в учебници в България". В решенията на проблемите младата изследователка се доближаваше до изводите, направени и от доц. д-р Ирина Чонгарова, ръководителка на Центъра за езици и интеркултурна комуникация в ПУ. Темата "Смесени бракове, втората генерация и модели на самоидентификация" от само себе си изричаше необходимостта от разбиране на другата идентичност - тази на бикултурния човек. И макар да е трудно намирането на точни статистически данни за големия брой бракове между българ(к)и и хора от други държави, логичен е въпросът доколко детето от смесен брак, дори и живеещо в България, е само българче. И двете изследователки отбелязват липсата на премислени помагала и учебници за обучение на децата в среда на все по-осезателно присъстваща мултикултурност, а и още по-важното - на методология, която да помага за разбирането от всички на интеграционните процеси като ползотворни. Дебатът предстои и това стана повече от ясно, когато представителка на малцинствена група в България - Албена Костадинова представи темата "Селски и градски роми - различия и проблеми". С презумпцията, че отличителният маркер за сегрегация в едно общество е оставянето на малцинствата за самостоятелно спра-

вяне с техните проблеми беше зададен и въпросът до каква степен в разрешаването на проблемите на ромското малцинство се привличат българи. Отговорът не беше от най-обнадеждаващите. Сегрегацията, сепаратизмът и национализмът са сериозен проблем дори на много от старите страни членки на Европейския съюз, една от които е Италия. Впечатляваща беше презентацията на проф. Виторе Колина от Университета в Болоня, озаглавена "Усилие за създаване на нация: италианската Lega Nord". Това е движение за отделиране на северната част на страната в самостоятелна автономна област с наименование Падания (от латинското наименование на река По - Padus). Сепаратистските тенденции са толкова силни, че от 1996 г. италианските политици се съобразяват с ръководителите на движението по начин, по който и в България вече се съобразяват с лидерите на националистическите движения. За изграждането на устойчиви образи на културна и национална идентичност в контекста на европеизацията говори проф. Андреас Приберски от Виена в доклада си "Европейското разширяване: предефиниране на националната идентичност на новите членки".

Реконструирането на идентитет е труден процес, още повече когато утвърдени национални образи (а образ може да бъде и атомната електроцентрала в Козлодуй) трябва да се преосмислят, за да запазят историческа достоверност, но със съвременна адекватност. По отношение на лингвистичните, религиозните и правните аспекти на проблематиката от научния форум трябва да се отбележат темите на Ян Ингерхофер от Залцбургския университет "Езикови политики и национална идентичност", на Александър Миколайчук от Познан "Полският ислям в интеркулту-

ПОТВЪРДИХА СИНТЕЗА НА 118-ия ХИМИЧЕН ЕЛЕМЕНТ

Съгласно съществуващите договорености, елементът ще остане безименен, докато неговото съществуване не бъде потвърдено и от други лаборатории. Новият 118-ти елемент (толкова е броят на протоните в ядрото) ще попадне в таблицата на Менделеев под радона, в подгрупата на инертните газове. Руските учени предлагат той да се нарича "Московий". За названието на елемента трябва да се произнесе Международният съюз по чиста и приложна химия.

Получените резултати бяха посрещнати от други специалисти в тази област с радост, но и с предпазливост. През 1999 г. Националната лаборатория "Лоурънс" в Бъркли (Калифорния) съобщи за откриването на същия елемент, но две години по-късно оттегли своето изявление, защото се оказа, че един от научните работници, д-р Виктор Нинов, е изфабрикувал данните. По-късно Нинов беше уволнен.

Д-р Кен Муди, водещ американски изследовател, който участва в разработката, заявя-

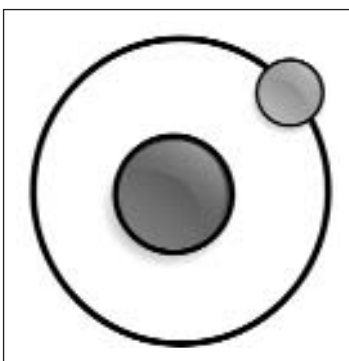
Група руски и американски учени обявиха на 16 октомври, че е получен най-тежкия от създадените досега в лаборатория елементи. Частици от това вещество са просъществували по-малко от една хилядна част от секундата. Въпреки това, елементът ще бъде поставен в края на периодическата система и ще ни накара да се замислим за новите елементи, които могат да се намират след него.

ва, че е направено всичко възможно да се предпазят от фалшификация - анализът се провежда независимо в Русия и САЩ.

Отчетът на групата за направеното откритие е приет от престижното научно списание *Physical Review*.

Групата, получила новия елемент, е съставена от учени от Ливърморската национална лаборатория Лоурънс в Калифорния и Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна. След половингодишни експерименти са получени три атома от новия елемент. Получените резултати говорят за

приближаването към отдавна предсказвания "остров на стабилността", състоящ се от свръхтежки елементи, чийто

живот е подълъг и които е възможно да притежават нови и необичайни химични свойства.

"Това съществено разширява границите на съществуващия материален

свят", - съобщава в своето електронно писмо д-р Юрий Оганесян - директор на Лабораторията за ядрени реакции в Дубна, където се провеждат експериментите с помощта на циклотрон - ускорител на заредени частици. Изследователката от Ливермор Нанси Стойер заявява, че според разчетите вероятността резултатите да са плод на статистическа грешка е едно на сто хиляди.

Експериментите, проведени от руските учени с циклотрона, включват бомбардиране на мишени от калифорний, съдържащ 98 протона, с атоми на калций с 20 протона. След 10 милиарда бомбардировки детекторите са отчели, че два набора от протоните са се съединили, породили като резултат 118-я елемент. Теглото на елемента се определя от общото число на протоните, които имат положителен заряд, и неутроните (нямат заряд) в ядрото на атома. По този показател новият елемент е най-тежкия от получаваните

някага.

Ако резултатите бъдат признати, те ще се превърнат в още една крачка към "острова на стабилността", който според теоретиците е съставен от група свръхтежки елементи. Ядрата на най-стабилните атоми притежават така наречените "магически числа" на протоните и неутроните и имат затворена или запълнена обвивка. Числата 2, 8, 20, 28, 50 и 82 са магически както за протоните, така и за неутроните. Най-високото магическо число за неутроните е 126, тъй като обикновеното олово, съдържащо 82 протона и 126 неутрона, е най-тежко от "двойно магическите" и има особено устойчиви изотопи.

Теоретиците предсказват, че съществуват и други елементи със затворена обвивка, разположени по-нататък от всички известни до настоящия момент, включвайки и последния. Предполага се, че следващото магическо число за неутроните ще е 184, но засега това не може да се потвърди експериментално. Още повече, че сред специалистите няма единно мнение за следващото магическо число на протоните.

През последните седем години в Дубна, със съвместните усилия на руски и чуждестранни учени, бяха открити пет нови химически елемента - 113-ия, 114-ия, 115-я, 116-ия и 118-ия. Обединеният институт за ядрени изследвания включва в своите структури участници от 18 държави, сред които е и България. В изследванията са участвали и много научни работници от Пловдивския университет. Четири страни, в това число и присъединилата се неотдавна Южно-Африканска република, имат статут на асоциирани членове. Институтът поддържа връзки с около 700 научни центъра и университети на 60 страни от цял свят. В ОИЯИ работят

„ЕТНОСИ, НАЦИИ, ИСТОРИЯ“ ...

ОТ СТР. 5

рен диалог", на Ирена Илиева от БАН "Правата на лицата, принадлежащи към малцинства в България", на Суман Гупта от Лондонския свободен университет "Българските недвижими собственици на британския пазар", на Ганчо Коласъзов и Огнян Фортунот от пловдивското бюро на Международната организация за миграция "Насилствена миграция и малцинства", а също и на поднесената със завидна лекота и чувство за хумор сериозна тема за "Балканската специфика и интеграцията - филми и история (Костурица "Животът е чудо") от доц. Живко Иванов,

преподавател в ПУ. Конференцията, макар и проведена за два дни, би могла да има стойността на университетски семестриален курс за студентите, които я посетиха, а за участващите учени това беше несъмнено едно стойностно научно събитие. Не на последно място то беше осъществено благодарение и на професионалния превод на преподавателите по превод от Катедрата по английска филология на ПУ - Йордан Костурков и Златка Червенкова. В заключение бих отбелязал, че събитията от подобно естество могат само да говорят за престижа на университет, чието обучение може да се смята за едно от перспективните.

ДА СЪХРАНИМ БЪЛГАРСКОТО

Тенчо ДЕРЕКУВЛИЕВ

Националното движение "Българско наследство" и фондация "Българи" организираха втория национален младежки събор "Съхрани българското", проведен в София на 1 ноември. Движението е създадено през септември 2005 г. от историци, археолози, архитекти, дипломати, депутати, кметове на общини, юристи и политици в отговор на призива, който президентът Георги Първанов даде за опазване на културно-ис-

тория на България" и "Как да опазим природата на България - българските национални и природни паркове и младите българи". По-късно в препълнената зала 2 на НДК президентът Първанов се срещна с участниците в събора. Държавният глава нарече Деня на будителите красив български празник, заявявайки как духовността ни и днес има своите будители, които заслужават обществено внимание. По-нататък в своята реч Георги Първанов обобщи, че

Част от пловдивските участници пред президентството

торическото наследство (1 ноември 2004 г.).

Целите на "Българско наследство" са ясни и конкретни: да се активизира гражданският контрол върху действията на държавната и местната власт по отношение на културното, историческото и природното богатство; подкрепяне на желанието на българските учени за активно участие в създаването и реализацията на политиките, свързани с културните коридори на Югоизточна Европа; да бъдат обединени усилията на всички, притежаващи стремежа "местата на паметта" да намерят свой истински облик.

Както е известно, през лятото на 2005 г. старите столици Плиска и Преслав бяха почистени от участници в доброволчески бригади. Младежите доброволци са и автори на идеята за създаването и наименованието на клубовете "Съхрани българското" - неформални организации, отворени към всички поколения. Вторият национален младежки събор с едноименен наслов под патронажа на Георги Първанов се оказа форум с европейско звучене. Той започна с ритуала по издигане на националния трибагренник пред парадния вход на Президентството, последваха две дискусии - "Ей ни на в Европата - има ли европейски модел на образованието по исто-

"българската държава е била силна със силата на мечата, но става могъща със силата на словото". В диалога с младежите Първанов изтъкна необходимостта да бъде създадена система от символи за стимулиране на младите таланти в България.

Част от събора бяха и книжното изложение "Писмена", откъдето всеки участник чрез специален ваучер, подарен от организаторите, получи безплатна книга с марката на издателство "Захарий Стоянов", фотоизложбата "Наследството в ръцете на младите", галаспектакълът на ансамбъл "Българи" - "България през вековете".

Клубове "Съхрани българското" съществуват и в Пловдивска област, като техни представители се включиха активно и в този събор. Областен координатор на инициативата е филологът Ганчо Колаксьов, взаимодействащ конструктивно с историците от Пловдивския университет - д-р Румяна Комсалова, д-р Симеон Кацаров, докторантите Дамян Борисов и Станислав Боянов, както и с докторант Видин Сукарев (Исторически музей, Пловдив).

Сред представителите на ПУ "Паисий Хилендарски" бяха и студенти от II и III курс на специалност "История" - едно потвърждение и за модерно протичащ учебен процес в нашия университет.

ОТКРИВАНЕ НА УЧЕБНАТА ГОДИНА ЗА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ БЕНЕ И БАЛКАНИСТИКА

Златина БОРИСОВА

На 27 октомври се състоя официалното откриване на учебната година. Специален гост бе гръцкият генерален консул Николас Матиудакис. Той поздрави първокурсниците с добре дошли и им обеща, че няма да съжаляват за избора на ВУЗ и специалност. Гостът заяви: "Това е исторически момент, вие сте европейски студенти и много врати ще бъдат отворени за вас. Гръцкият език ще ви бъде нужен не само за намиране на работа, от значение е и районът, в който гръцкият значително е навлязъл."

Консултът посъветва възпитаниците на Университета да

се трудят много, защото бъдещето на страната е в техните ръце. Той връчи дипломите и подаръци на абсолвентите от специалност БЕНЕ и им обеща, че винаги могат да се обръщат към него като към приятел.

От своя страна студентите го поздравиха с рецитал на гръцки език и показаха превъзходно произношение.

Деканът на Филологическия факултет доц. д-р Иван Чобанов се обърна от името на всички преподаватели към първокурсниците и ги увери, че в Университета те ще получат ценни знания и отлична перспектива.

Българска Фондация Биоразнообразие Конкурс за финансиране на студентски дипломни работи в областта на опазване на биоразнообразието и управление на защитените територии

1. Кой може да кандидатства:

Всеки дипломант, от всяко българско висше учебно заведение, чиято дипломна работа попада в тематиката на конкурса:

- опазване и управление на световно застрашени видове животни и растения;
- управление на защитени територии;
- разработване на механизми за устойчиво ползване на природни ресурси;
- развитие на екотуризъм, устойчиво лесовъдство, биологично земеделие и др.;
- развитие на природозащитното образование.

2. Необходими документи:

Предложение за проект, съгласно приложения формуляр, който може да изтеглите от интернет сайта на БФБ www.bbf.biodiversity.bg.

3. Размер и насоки за финансиране:

- Отпусканите суми ще са на стойност до 1000 лева;
- Неприемливи за финансиране са следните разходи:
 - Хонорари за дипломанта, научния ръководител и консултанти;
 - Закупуване на оборудване;
 - Закупуване на научна информация (данни, анализи от проучвания и др.).

4. Срокове:

Предложения за проекти се приемат до 30.11.2006 г. на електронна поща: stefan.avramov@biodiversity.bg

- Продължителност на проекта - не повече от 30 октомври 2007;
- Представяне на финален отчет до 31.11.2007 г.

5. Критерии за оценка:

- Съответствие с тематиката на конкурса (посочена в т. 1);
- Целесъобразност на разходите.

45 ГОДИНИ ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ ТЕ ИЗГРАДИХА ОСНОВИТЕ НА

Проф. д-рн Никола БАЛАБАНОВ

Имам "привилегията" да съм назначен със заповед № 14 от 31 август 1961 г. за асистент по физика в новооткрития през същата година Висш педагогически институт по природо-математически науки - пръв от нехабилитираните преподаватели. Сега съм останал последен от първите. Това ми дава право от време на време да споделям мои спомени за Началото и за онези, които го поставиха.

С настоящия материал искам да отдам заслуженото на колегите, които изградиха основите на университетската физика в Пловдив и благодарение на които днес градът ни е признат като най-големия извънстоличен център на физическите науки в страната.

ПРОФ. ТОДОР ВАСИЛЕВ (1911-1984г.)

Отдавайки заслуженото признание за ролята на професор Живко Ламбрев като ректор - обществено изявена личност, която осъществяваше немаловажната за онова време връзка с местните ръководства, не мога да не изтъкна огромната административна дейност на професор Тодор Василев за организацията на учебния процес и за комплектоването на преподавателския екип в новосъздадения през 1961 г. Институт.

Тандемът Ламбрев - Василев познаваше добре академичните среди в Пловдив и умело използваше това за привличане на подходящи преподаватели в четирите нови специалности. Особено решаваща беше ролята на Т. Василев за организирането на специалностите по физика и математика. Дотогава той ръководеше катедрата по физика във ВИХВП. Доцент Т. Василев (той стана професор през 1966 г.) показва находчивост и смелост като прехвърли цялата катедра в новия институт, ликвидирайки предишния ѝ статус. Към нейния състав се присъедини и моя милост. (Впрочем, прехвърлянето на колегите от ВИХВП официално стана на 1 октомври 61 г., така че имам един месец аванс пред тях).

Голямата цел, която ръководството на Института си беше поставило, бе да изгради новите специалности по подобие на тези в Софийския университет, за да осигури равнище на обучението, близо до столичното. В името на тази цел проф. Т. Василев пренебрегваше всякакви нормативи и изисквания, с които днес се съобразяваме. Още през първата учебна година той сформира три математически катедри: по алгебра, геометрия и реален анализ и лично ги оглави, като се грижеше за привличане на преподаватели в

огромния диапазон от физически-те изследвания по света. Но за наше удоволствие срещнахме не малко съобщения за изследвания, които като че ли не бяха далеч от нашите възможности. Това, разбира се, ни вдъхна оптимизъм. Шефът ни събираше и взаимно се информирахме за "находките".

Не случайно нарекох Т. Василев "стратег". Той гледаше напред и подготвяше хора за учебните дисциплини, по които щяха да се водят занятия във втори, трети и

какъв акъл, не зная - той имаше огромен преподавателски опит.

По онова време Т. Василев ни беше като "баща" - еднакво справедлив и взискателен към всички. Ние го уважавахме заради годините, знанията и опита му, той нас - заради младостта ни, която тепърва щеше да ни даде възможност да го догонваме. Той никога не се надценяваше, не се преструваше на многознайко (напротив, за себе си казваше: "Моите знания стигат до квантовата механика"), поемаше негативите върху себе си, нас ни пазеше. Вратата на кабинета му беше почти винаги отворена.

Своето справедливо отношение към хората от катедрата, която бързо се разрасна, той показа, когато трябваше да "въведе ред" при хабилизацията. Т. Василев сметна, че трябва да даде предимство на онези, които най-много помогнаха в организацията на учебния процес. Използвайки своя административен авторитет и рискувайки да си навлече недоволството на по-младите, но бързо напредващи в науката сътрудници, той "даде път" на своите първи помощници - Д. Щърбова, Ст. Мирчев и М. Михайлов.

Това, което пиша, се отнася за "онова" време. По-късно нещата се промениха. Колективът силно се разрасна, преплетоха се характери и интереси, намесиха се и неакадемични фактори. Появиха се колеги с друга ценностна система - за тях миналото нямаше никакво значение.

Когато през 1974 г. специалността физика се отдели като самостоятелен факултет, за негов пръв декан беше избран проф. Тодор Василев. Въпреки че претърпя тежка операция, той продължи да работи за утвърждаването на най-добрите традиции в образованието и науката.

Обективно, проф. Тодор Василев ще се запомни като родоначалник на пловдивската университетска физика, а лично за мене - като един от най-уважаваните ми учители.

ПРОФ. АТАНАС АТАНАСОВ

Атанас Атанасов веднага пое задълженията на пръв помощник на доц. Т. Василев. Той беше вече проявил способностите си като теоретик и шефът му възложи да подготвя дисциплините по теоретична физика. Още през следващата, 1962 година, Атанасов ста-

Проф. Т. Василев и негови асистенти със студенти от първия випуск физика

тях. По същото време ръководеше най-голямата по онова време катедра по опитна физика, която беше призвана през следващите две години да се рой на няколко по-малки, представляващи и до днес основата на физическия факултет.

Тодор Василев показва административните си умения (той е бил зам.-ректор и във ВИХВП), като разпредели задачите по организацията на учебния процес между всички. На А. Атанасов и Д. Щърбова възложи да подготвят лекциите за математици, химици, биолози и технолози, на М. Михайлов - да подготвя семинарните занятия по физика. Стефан Мирчев и аз отговаряхме за оборудването на лабораториите с прибори и инструменти, необходими за практическите упражнения.

Доц. Т. Василев се прояви и като опитен стратег на "фронта на науката". И тук направи нужното разпределение, като на всеки възложи да прегледа отделни направления от реферативния журнал по физика от последните години в съответни направления. Реферативните журнали разкриха

четвърти курс. Така аз още през 1962 г. получих поръчение да подготвя лабораторията по атомна физика. За целта шефът ми позволи да ходя често до София, да поддържам връзка с катедрата по атомна физика в СУ и да започна снабдяването с необходимите апарати и радиоактивни изотопи. Мисля, че се справих с тази задача, защото след една година (есента на 1963 г.) занятията по атомна физика започнаха нормално.

Искам да кажа нещо за атмосферата, която съществуваше през първите години. Въпреки теснотията, бяхме много задружни и отношенията ни бяха превъзходни. Нямаше ги още бацилите на егоизма и кариеризма. Обстановката беше спокойна. За тази атмосфера на приятелство много съдействаше "шефа" - Т. Василев. Той поставяше задачи на всички, не лансираше никого, не пренебрегваше никого. Много ценно качество беше неговата естествена и човечност. Приемаше идеи от всеки, търсеше нашите мнения. Спомням си, че с негово разрешение посетих лекция, която той изнесе пред първи курс и след това му изказах някои свои бележки. С

45 ГОДИНИ ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ УНИВЕРСИТЕТСКАТА ФИЗИКА

на доцент (на 29 години!) и ръководител на втората в специалността катедра - "Теоретична физика". През пролетта на същата година при нас се прехвърли на работа от ВМИ-Пловдив Кръстьо Иванов и в негово лице Атанасов намери великолепен партньор, с който заедно и задружно работиха в продължение на 30 години (не ми се говори за рязкото влошаване на техните отношения след 1990-та година. От това загубиха и двамата, и цялата катедра).

Атанасов има големи заслуги за обучението на студентите по теоретична физика. По-късно той написа няколко учебника, с което изпревари дори маститите професори от Софийския университет: "Теоретична физика" I част (1967 г.), ТФ-II част (1969 г.), "Квантова механика" (1982 г.), сборник от задачи и др. Както проф. Т. Василев, така и доц. А. Атанасов се стремяха още в началото да поставят учебния процес по физика на равнището в Софийския университет.

Атанасов не се грижеше само за студентите, той полагаше усилия да издигне теоретичното ниво и на нас - неговите колеги. Той организира семинар и започна да ни занимава по току-що излязлата "Теоретична физика" на Левич. Проведохме няколко занятия; в тях се включи и математикът от ВИХВП С. Тодоринов. Но дали поради огромната ни натовареност, дали поради нарастващите трудности в усвояването, семинарът преустанови своята дейност и по нататък преминахме на "самоподготовка".

По служебната стълба доц. Атанасов се изкачваше непосредствено след проф. Т. Василев. През 1968 г. той наследи от него заместник-ректорската длъжност (в екипа на проф. Стефан Иванов). По-късно премина през много административни постове: декан на физическия факултет (1976-79 г.), още веднъж заместник-ректор (1979-83 г.), директор на Лабораторията по приложна физика. Като се вземат предвид и 30-те години като ръководител на теоретичната катедра, не може да не се отдаде заслуженото признание на неговия принос за утвърждаването на пловдивската физика.

През 1970 г. Атанасов замина на работа в ОИЯИ-Дубна, където престоя до края на 1973 г. Там бе-

ше определен за шеф на българското землячество и осигуряваше връзката с институтското управление. Имам много хубави спомени от общата ни работа по онова време.

През годините, за които разказвам, Атанасов поддържаше с всички много добри и приятелски отношения. Въпреки аванса, който имаше и като учен, и като администратор, той никога не показваше високомерие и превъзходство. Беше естествен в държанието си, винаги откровен, леко присмехулен, но доброжелателен. Той беше носител на онзи хумор, който аз наричам "брезовски" и влагам в този епитет само симпатии. Със студентите също се държеше добре и те го уважаваха. Голяма опора за него, особено в драматичните за семейството години, беше съпругата му, Мария - една силна и земна жена.

Не мога да не спомена още едно качество на Атанас, с което стоеше над всички нас - неговата информираност. Той не само редовно посещаваше библиотеката, буквално прикачваше курьерката и разглеждаше от ръцете ѝ пощата. Преглеждаше съдържанието на всички физически списания (а те бяха много повече от сега) и често преди нас забелязваше статии от областта, в която работихме. Неговата информираност в науката още повече се увеличи след завръщането му от Дубна. След това за него всеки ден се получаваха пакети със статии или сборници. В кабинета му се образуваша огромни купчини, от които той подбираше полезното за него, останалото - раздаваше или хвърляше. Той беше винаги осведомен за това, което се прави в неговата област и тази осведоменост беше неговото голямо предимство пред останалите.

А. Атанасов постигна значителни резултати в научните изследвания. Продължително време (през началния период) се занимаваше с проблеми на неутронната оптика - преминаване и пречупване на студени неутрони, както и с разсейване на бавни неутрони от водородни молекули (в съавторство с К. Иванов, който защити дисертация на тази тема). Значителна част от неговите изследвания беше посветена на теорията на потенциалното разсейване. Своя принос в тази област той представи в докторската си ди-

сертация (1983 г.). Атанасов усвои и разви метода на фазовите функции и го приложи за решаване на много проблеми от ядрената физика и физиката на елементарните частици. Към тези изследвания той приобщи и по-младите си сътрудници - К. Иванов, В. Великов, Ст. Казакова, А. Маринов.

През 1985 г. А. Атанасов получи научното звание "професор" по теоретична физика. От 2001 г. е пенсионер. През 2003 г., по инициатива на един от неговите ученици, доц. А. Маринов, беше организирано честване на 70-годишния юбилей на професора. От катедрата по теоретична физика, която той създаде, присъстваше само една колежка.

ДОЦ. СТЕФАН МИРЧЕВ (1933-2000 г.)

"Ако в духа на космическия речник от 60-те години нарека Атанасов главен теоретик във физиката, то без съмнение на Стефан Мирчев се падаше ролята на главен конструктор". Така съм характеризирал мястото на този колега в първоначалния състав на физиците, в книгата си "Закачки с миналото на Университета". Тази оценка той заслужи с активните си действия като експериментатор и конструктор на много технически съоръжения. Наистина, със своите технически умения, съчетани с физически знания, Стефан Мирчев беше главният организатор на практическото обучение на студентите в новия институт.

Стефан не беше инженер, но притежаваше инженерни способности; той се увличаше повече по конструкторска работа. За него беше удоволствие да създаде апаратурата, но не и да седи с нея за рутинни измервания, в което по-вечето виждат изследователската работа. Когато направеше някакъв прибор, го предаваше на колегите за използване.

Изключително полезно за неговата професионална квалификация беше едногодишната му специализация в Индия (1966 г.). Там той овладя вакуумната техника и като се върна стана един от водещите специалисти в тази област. В продължение на повече от две десетилетия сформираният от него екип развиваше вакуумната техника и техниката на метализирането, сключи договори с десетки предприятия, стана търсен

партньор на много научни и про-изводствени звена.

Стефан пое и значителна част от преподавателската дейност. Заедно с проф. Василев написаха учебник по обща физика, който претърпя две издания. Имах удоволствието да бъда в един авторски колектив с него, който под ръководството на проф. Т. Василев написа експериментален учебник по физика за 11-ти клас. Стефан беше полезен със своя преподавателски опит и със способността си да представя материала кратко и ясно.

Доц. Мирчев прояви своите способности и като организатор. Той организира работата на катедрата по физика на твърдо тяло, развитието на специалността "инженерна физика", създаването на лаборатория по вакуумна техника, на специализирана работилница. Негова е заслугата за построяване на пристройката към сградата на катедра "Атомна физика". Няма друг такъв случай в историята на университета.

Признанието за неговите организаторски качества беше избрането му за декан на физическия факултет (1983-86 г.), след това за директор на Лабораторията по приложна физика. По време на деканството на масата в кабинета му винаги имаше ментови бонбони, с които се опитваше да предразположи посетителите - колеги и студенти.

Стефан беше добряк и бодряк, компаньор със свой репертоар, в който ние с удоволствие се включвахме. На излетите, които организирахме през първите години, той майстореше за децата различни дървени играчки, които се въртяха от вътъра или от водата в поточетата. За големите организираще огъня за скарата.

Стефан беше работохолик. Все нещо чертаеше и майстореше - стругваше, фрезваше, шлифоваше; все около машините се въртеше. Някои колеги не одобряваха това, но майсторенето беше в неговата кръв. В къщи, в една таванска стая, си беше оборудвал работилница и там продължаваше да се занимава с интересувашите го неща.

Хубав и жизнерадостен човек, добър и опитен преподавател, утвърден специалист, дал своя принос за развитието и утвържда-

ТЕ ИЗГРАДИХА ОСНОВИТЕ НА УНИВЕРСИТЕТСКАТА ФИЗИКА

ОТ СТР. 9

ването на инженерната и приложна физика в град Пловдив - с това ще запомним колегата Стефан Мирчев.

ДОЦ. МИТКО МИХАЙЛОВ (1932-2005г.)

Безспорно той беше най-жизнерадостната личност сред физиците, която допълваше палитрата от характери в специалността. Със своя бодър дух, с гръмогласния си смях и с лекотата в общуването Митко Михайлов внасяше ведрост в обстановката - и по време на работа, и през почивките. Той взе активно участие в подготовката и провеждането на учебните занятия - в началото в лабораторния практикум, а по-късно и като лектор. Веднага се включи в електрометричните изследвания на полимерите, като партньор на Ст. Мирчев и под ръководството на Т. Василев.

През 1966/67 г. Митко беше на специализация в Москва, след което насочи интересите си към физика на сегнетоелектриците. Заедно с постъпилия през 1968 г. в Института колега Стоян Стоянов проведеха, в продължение на 20 години, голяма серия от изследвания на сегнетоелектрични монокристали. През 1973 г. защити дисертация в това направление, а десет години по-късно (1983 г.) под негово ръководство защити и колегата Стоянов. Значителна част от изследванията им бяха публикувани в европейски физически списания. Те получиха и няколко авторски свидетелства, третиращи методи и устройства за получаване и изследване на монокристали от триглицинулсулфат.

През 1970 г. М. Михайлов беше избран за доцент (с него сме избрани в един ден). Много години преподаваше обща физика на студентите от нефизическите специалности. Написа и два учебника (заедно с колегата К. Калайджиев): "Физика за биолози" (1978 г.) и "Физика на кондензираните среди" (1982 г.). Беше няколко години ръководител на катедра "Радиофизика и електроника".

Митко беше сърдечен и общителен човек, с весел и дружелюбен характер, което го правеше център на компаниите извън работата. Някак си естествено стана той да бъде определен за

председател на студентския културен клуб. Тази дейност му допадна и той вложи много ентузиазъм и емоции в организирането на художествената самодейност в института. Тогава тази дейност беше много развита - нямаше курс, дори студентска група, която да не участва в някоя от формите на самодейността. Михайлов се грижеше за нейната организация и ръководство, за осигуряване на условия за репетиции и за изяви.

Свидетел съм на неговите способности и наклонности в това отношение, защото в началото работихме в един кабинет, а след като се разделихме, той винаги участваше в "мероприятията" на нашата катедра. Няколко години - зиме и лете, ние устройвахме, под негово ръководство на Тони Петров, екскурзии в Родопите и Митко участваше във всичките ни походи. Той беше здрав, атлетичен, издръжлив - и при катеренето, и в игрите, които си устройвахме във всяка хижа (носехме баскетболна топка), и на вечерните надпявания и надпивания. Най-силният глас беше неговият, неговия бяха най-солените вцовце и най-закачливите песни.

Като пиша за "онова време", не ми се иска да отмина един епизод от неговата и моята биография - един мой "грях" спрямо Митко (колкото и да е личен). През 1968 г. той подаде молба за развод. По моя инициатива аз се явих на делото като свидетел срещу него - в името на по-голяма издръжка за двете му деца. (Истината е, че Митко не престана да се грижи за двете си момичета и след като създаде ново, хубаво семейство с Веса. Тя на свой ред положи много грижи за здравето му, особено през последните години).

Всеки по своему може да тълкува тази моя постъпка. Не ми беше леко да застана срещу колега в съда. Митко ми беше близък, неговият характер ми допаднаше, уважавах го. Не беше приятно и за него. Но и в този

случай той показа голямото си сърце - отношенията ни през следващите години се запазиха нормални, колегиални, човешки. Митко не беше дребнав. Той беше един много добър и отзивчив човек, но пилесеше без задръжки добрината си, а заедно с нея - и здравето си.

Последните десетина години не се оказаха милостиви към него. Серията от инсулти, които получи, му отнемаха постепенно някогашната жизненост, размаха на движенията, говора му. Последното, което запази, беше усмивката. Тежко болел, прикован към леглото той се усмихваше на редките посетители, с което им напомняше за онези хубави години, които, уви, никога няма да се върнат.

Доц. Дафина Щърбова

ДОЦ. ДАФИНА ЩЪРБОВА (1923-2006 г.)

Различавайки се с характера си от всички останали колеги, със своето скромно и безшумно поведение Дафина Щърбова внасяше спокойствие и равновесие в катедрата. Тя беше десетина години по-възрастна от всички, с натрупан опит и житейска мъдрост, с което ние се съобразявахме, но недостатъчно оценявахме. Проф. Т. Василев, обаче, я ценеше и използваше като сигурен и съвестен помощник в учебната дейност.

Още в началото Т. Василев й възложи да организира учебните занятия със специалност химия. Изключително старателна, Д. Щърбова се зае с лекционния курс. Още през първия семестър аз посетих нейна лекция. Направи ми впечатление нейната болезнена стеснителност - тя почти не поглеждаше към аудиторията. Държането й рязко се различаваше от това на останалите колеги. Струва ми се, че някой беше отрано засегнал самочувствието на тази добра жена и тя носеше тази травма цял живот. Но и аз, и колегите я уважавахме заради нейното трудолюбие и старание.

Първите научни изследвания на Д. Щърбова бяха свързани с прилагането на оптични методи в

хранителната промишленост. В нейния кабинет имаше един спектрограф, с който тя работи повече от 20 години. Правеше анализ на хранителни продукти (орехи, пшеница, краве мляко), а по-късно, заедно с доц. Атанасова (от катедра "Геология"), изследваха химическия състав на различни палеонтологични обекти.

През всичките години Д. Щърбова работеше сама. Тя остана някак си изолирана - не умислено, а главно поради нейната стеснителност и затвореност. Всички я уважавахме и посочените черти пречеха единствено на нея. Разбира се, за нейното слабо общуване с колегите имаше обективна причина - продължително време тя се бореше за здравето на съпруга си.

Доцент Щърбова не остана настрана и от административната дейност. Тя беше избрана един мандат за ръководител на катедра "Атомна физика" (когато аз бях в Дубна), а след това - на катедра "Радиофизика и електроника". Един мандат беше заместник-декан на Природо-научния факултет. На нея можеше да се разчита - честна, всеотдайна, изпълнителна. Административната работа не я промени - остана си все същият скромен човек.

Изключително чувствителна, изключително добра, за нея напълно важеше изразът: "на мравката път прави". За 30 години работа във факултета доц. Д. Щърбова с никого не се спречка, никого не обиди, преглъщаше горчивините, които животът й поднасяше (включително и преждевременното й пенсиониране). Сред шума и суетата на ежедневието нейното присъствие, макар и не толкова забележимо, беше до известна степен коректив в нашето поведение; със своите качества тя смекчаваше обстановката във факултета, която с годините все повече се "втвърдяваше".

Не може да не изпитваме известна вина за това, че забързани и обвързани с текущи, никога несвършващи дела, не й отдадохме нужното внимание и уважение през дългите години на боледуването й. А доц. Дафина Щърбова - един от първите преподаватели във физическия факултет, заслужаваше това внимание.

ЗА СПЕЦИФИКАТА НА БЪЛГАРСКИЯ ОПРЕДЕЛИТЕЛЕН ЧЛЕН ПРИ НЯКОИ КАТЕГОРИИ ИМЕНА

Както е известно, в развитието си през вековете българският език е генерализирал морфологична особеност, която го отличава от останалите славянски езици. Той притежава форми за изразяване на определеност и неопределеност.

Целта на настоящото изследване е да се провери за кои части на речта в българския език е характерна морфологичната категория определеност, като се има предвид произходът на членната морфема, основните ѝ функции и мястото на определителния член в структурата на номиналната фраза.

Според Стоян Стоянов /1965/ в българския език се членуват съществителните имена, прилагателните имена, числителните имена /всички редни и някои бройни/, пълните форми на притежателните местоимения и причастията. Изброените имена се членуват, като към нечленуваните им форми се прибави определителен член. Членът, който се поставя след неопределената форма, зависи от родовата форма в единствено число и от функцията на същата форма в изречението.

Що се отнася до днешния облик на членната морфема, тя води началото си от старите показателни местоимения: *t', ta, to, on', ona, ono, oiv', ova, ovo, sk, si, æ*, като към тях се включва и анафоричното местоимение *i*, 4, 5. /Мирчев, 2000, стр. 75/.

Членуването при съществителното име се извършва, като към нечленуваната форма се прибави определителен

Величка БОЖИКОВА Българска филология, IV курс

член, съгласуван с рода на името. Според Т. Шамрай /1989/ е уместна употребата както на показателно местоимения в съчетание с нечленувани форми, така и на членувани форми. Това може да се обясни с особенния характер на показателните местоимения в старобългарския език. При употреба те са заемали различно място в словосъчетанието. Когато показателното местоимение е било силно, то е заемало I позиция, а когато е било слабо - II позиция. С течение на времето показателното местоимение се е прилепило до съществителното име и е започнало да функционира като определителен член. Заедно с това е запазвало II-та си позиция в словосъчетанието, защото "когато съществителното получи едно или повече определения, определителният член се присъединява към формата на първото име в групата" /Зидарова, 1998/.

След присъединяването на показателното местоимение към съществителното име, то се счита за определителен член, а словосъчетанието се приема за словоформа. Членът става формален показател на категорията положение, а имайки предвид нейните функции, можем да отбележим, че количество, обобщеност и конкретизация могат да бъдат определяни само на съществителните имена.

Следва да разгледаме категорията положение при прила-

гателните имена. В старобългарския език те са имали прости и сложни форми. "Сложните прилагателни имат смисъл на определени форми. Сложната /определена/ форма се получава чрез прибавката към простата форма на прилагателните на местоименните енклитични елементи." /Мирчев, 2000, стр.68/.

В Добрейшовото евангелие от XIII в. за първи път забелязваме присъединяване на показателно местоимение към прилагателно име.

Интересно е да се види как прилагателното име е получило определителен член. След като вече знаем, че то е имало две форми, ще проверим към коя се е присъединявал членът.

Пр.1 *now + t = now' t*

Пр.2 *now' + t = now' jt = now' jt*

Пр.1 и пр.2 прибавихме показателното местоимение съответно към простата и сложната форма на прилагателното име, но така получените се словоформи не са познати в съвременния български език. Следователно може да се направи изводът, че прилагателното име не е присъединявало показателно местоимение, а е взело вече прилепеното към съществителното име местоимение, функциониращо като определителен член (заедно с окончавашия малък или голям ер при съществителните от м.р.), и го е прибавило към сложната си форма - срв.:

Пр.3 *now' jt' t = now' jt' t*

nowa4 + ta = nowa4ta

nowo5 + ta = nowo5to

Днес получената форма за м.р. е запазена, а за ж.р. и ср.р. "новоята" и "новойето" са се съкратили. Наблюдаваме и редки случаи, при които определителният член се добавя и към кратките форми, но това се схваща като диалектна особеност.

Докладът е отличен с I награда на VIII студентски четения гр. Пловдив

Имайки предвид горното твърдение, можем да направим следния извод. Категорията положение не е характерна за прилагателните имена. Днес ние нямаме основания да говорим, че при този клас думи се наблюдава повторно членуване.

Както знаем, основен принцип на морфологията е, че в една дума не може да има 2 морфема, изразяващи едно и също граматично значение. След като вече знаем, че морфемата за определеност в бълг. език е /t/, то следва да отбележим, че наличието или отсъствието на тематични гласни след нея характеризират рода. На пръв поглед в примера "зелената" забелязваме две морфема, показващи категорията род. Имайки предвид изводите, направени по-горе, можем спокойно да заключим, че определителният член -та в "зелената" е само прилепен до прилагателното име. Не можем да говорим за повторно изразяване на едни и същи граматични категории. Членната морфема не може да определя признак, който сам по себе си е определящ за друг клас думи, тя винаги ще се отнася и ще определя съществителното име.

В съвременния български език, наред със съществителните и прилагателните имена, категорията положение е характерна и за числителните имена /бройни - едно и две и всички редни/, пълните форми на притежателните местоимения и причастията. Тъй като последните приличат по вид на прилагателните имена, считаме, че не следва да ги разглеждаме отделно. Всички изводи, които направихме за прилагателните, се отнасят и за тези групи имена.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Добрейшово евангелие, XIII в., Матей XXIV, 42-51

Зидарова, В., Референциален аспект на определеността и неопределеността в съвременния български език, Помагало по българска морфология, Имена, Ш., 1998 г.

Мирчев, К., Старобългарски език, Faber, В.Търново, 2000,

Стоянов, Ст., Членуване на имената в българския език, С., 1965 г.

Шамрай, Т., Членувани и нечленувани имена в българския език, София, 1989 г.

БЪЛГАРИЯ - ЕДНО ИЗЖИВЯВАНЕ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, МНОГООБРАЗИЕ И КОНТРАСТИ

Инга ПАГЕЛ и Анна СИМЕОНОВ

София, 16.09.2006, 16:35 часа. Самолетът се подготвя за излитане по посока родината. Ние махаме с ръка и казваме: Довиждане България и до следващия път. Приключението 13 дни България клони към края си. А ето как всичко започна.

Преди да тръгнем на обиколка из България всеки един от 14-те участници в групата трябваше да посети триседмичен интензивен курс по български език в Семинара по славистика в Гьотинген.

Велико Търново и пътят разгледахме Ловеч и Арбанаси, където ние дълго се разхождахме из тихите тесни улички. Още тук събирахме първите си впечатления от българския пейзаж, и както

Немските студенти в къща „Ламартин“ заедно с доц. Владимир Янев и проф. Димитър Дунков

Наред с езика учихме и за културната история и съвременното състояние на страната. Още на първата ни *Вечер на българската кухня* по време на курса се запознахме с кулинарния вкус на българите. Това беше едно чудесно сплотяване между нас и хубаво начало за предстоящото пътуване.

Първата ни среща с България беше София, която ние разгледахме нощем - светлините на катедралата „Александър Невски“, НДК - красиво! От следващата сутрин започна ежедневният ход на екскурзията - пътуване, разглеждане на забележителностите, час по български език и наши реферати на българистични теми.

От София потеглихме за

ние по-късно ще констатираме, той е много разнообразен.

Скалните църкви на Иваново, впечатляващият център на Русе, Дунав нощем, Шуменската крепост и Кръглата църква в Преслав бяха следващите ни изживявания. Край разкопките на *Преславската книжовна школа* слушахме първия реферат на колежка от нашата група.

Следващото интересно, което програмата ни предложи, бяха Аладжа манастир и особено археологическият музей във Варна с уникалната изложба *Тракийското злато*. Жалко, че имахме много малко време за разглеждането ѝ, за което и до днес съжаляваме. Но затова пък беше

Авторките на статията в Мелник

приятно на морския бряг, недалеч от Ботаническата градина на Балчик, да имаш урок по български.

Контактът ни с българи през тези първи четири дни беше ограничен предимно до администраторките в хотелите и келнерите в ресторантите. Въпреки това, човек забелязва откритостта и гостоприемството на местните хора. Все пак имахме възможност да усъвършенстваме българския си и чрез ежедневни разговори с екскурзоводката и шофьора на нашата група.

В Казанлък на място видяхме фреските на прочутата *Тракийска куполна гробница* и ни се отдаде възможност по-отблизо да опознаем българската култура и манталитет. Там поиграхме за първи път хоро и видяхме изпълнение на нестинарска танц. В Гьотинген ние гледахме документален филм за древния обичай *Нестинарство*, но съвсем друго е да гледаш това на живо! Бяхме много радостни, че можахме да присъстваме на това впечатляващо и рядко изпълнявано представление.

Поредното изживяване ни очакваше още на другия ден - в историческото градче Копривница, където през 1876 г. е избухнало Априлс-

кото въстание. Сред възрожденската архитектура, в дюкянчетата и работилничките почувствахме обикновения живот в страната, а също и големите температурни колебания между полето и планината.

По-нататък пътят ни отведе във втория по големина град на България - Пловдив. Градът просто ни завладя - с панорамата, която се открива пред нас от *Альоша*, с хубавата пешеходна зона, с възможността да видим прекрасния танцов спектакъл *Арамиш* в Античния римски амфитеатър...

Удоволствие за нас беше да слушаме в *Къщата на Ламартин* в Стария град лекцията на професора от Пловдивския университет Владимир Янев *Пловдив - българският културен център*.

Пловдив впечатлява всеки както с красивия си Стар град, така и с модерната си архитектура. Тук имахме възможност цял един следобед спокойно да се разхождаме, пазаруваме и контактуваме с пловдивчани. Направи ни впечатление многообразието от етноси и религии в Пловдив. Поне за нас, в това е и една от разликите например със София и Варна.

ПРОФ. ОГНЯН САПАРЕВ ПОЛУЧИ НАГРАДАТА „СЛЕДОВНИК НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ“

На 31 октомври в Народна библиотека "Иван Вазов" се състоя тържествена среща, посветена на Деня на народните будители - 1 ноември. Връчени бяха и традиционните награди "Следовник на народните будители", с която тази година беше удостоен проф. д-р Огнян Сапарев за неговия принос в духовната култура на Пловдив. Той беше представен пред аудиторията от доц. д-р Владимир Янев. Приветствия бяха поднесени от различни обществени и културни институции. (Отделно публикуваме приветствието на известния писател и наш съгражданин Георги Алексиев)

Получавайки наградата, проф. Сапарев заяви: "Има два вида награди - едните е чест да получиш, другите е чест да откажеш. Тази награда за мен е от първия вид, затова я приемам с най-голяма признателност."

Връчането на наградата

БЪЛГАРИЯ - ЕДНО ИЗЖИВЯВАНЕ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, МНОГООБРАЗИЕ И КОНТРАСТИ

ОТ СТР. 12

След двата незабравими дни в Града на Филип потеглихме в посока Доспат. Там, в Родопите, ясно изпъква контрастът между града и селото в България. Но пак там, на брега на язовира, се насладихме на един наистина пейзаж от мечтите: с вечерта, прекарана около лагерния огън, с народните танци около него... Страхотно!

След 11 дни из България можехме вече да кажем, че българите са не само гостоприемни и открити хора, но притичващи се на помощ и умеещи да се веселят от душа и сърце.

Нашето пътуване не се ограничаваше само с посещения на градове или природни забележителности, но и на една цяла редица от музеи, манастири и църкви. Безспорен връх в програмата беше разглеждането на Рилския манастир - един от най-прославените паметници на

световното културно наследство, които са под защита на UNESCO. Масивните сгради и прекрасно изписаните фрески бяха едно незабравимо изживяване, което ще остане в спомените на всеки един от нас.

Очевидна е необходимостта страната още да наваква в различни сфери, но впечатляващото в България е, че тя постоянно се развива и трескаво се подготвя за влизането си в Европейския съюз.

В заключение може да кажем, че пътуването, въпреки своята напрегната програма, хареса на групата, защото всеки по свой начин беше възнаграден с хубави впечатления.

Дали и кога някой от нас отново ще посети България, всеки решава за себе си. Но едно е сигурно: със своето многообразие при всички случаи страната има по нещо за всеки!

Гьотинген

Поздравителен адрес от писателя Георги Алексиев

Скъпи Огняне!

Скъпи приятели,

Преди време в нашия град се появи млад човек с характерна брадичка и очила. Разчу се, че е позахапал софиянци. А те не прощават. Прекъсваха творческите му пътеки. Той си дойде в своята крепост, в своя град, в своя дом. И стъпи здраво на краката си. Пловдивската творческа кохорта го прие. Те приеха него, и той тях. Неговият дом се превърна в една истинска Атинска школа, която народи творци - поети, белетристи, критици, есеисти. Той бе ту дете, ту великан. Обичаше хората. Такова са родовите му корени.

Бай Стефан, неговият баща, като юрист, адвокат, кантората му беше все пълна с хора слаби финансово, но той ги защитаваше безплатно. Чувал съм го да казва пред юристите на Пловдив: "Тези лакомни усти адвокатски, дете сте ги зейнали, много глави са затрили. Ще затрият и вашите..."

Синът носеше духа на баща си. Като ректор на Пловдивския университет той нямаше приеман час и ден. Вратите на кабинета му бяха винаги широко отворени за преподаватели, за студенти, за служители и за всеки, който има някаква тревога, болка. Студентите го обичаха, носеха го в душите си. Той прегази провинциалното в нашия университет. Повдигна го, равняваше го със Софийския, с европейските университети.

Огнян е широко скроен човек. Той не се подчиняваше на партийните централи. Неговата партия е неговият морал. Затова бе и е неудобен както за партийните, така и за административните институции.

Колко щяхме да бъдем бедни без Огнян. Без неговия буден дух, морал, интелект и духовен аристократизъм. Той се родее с възрожденските ни будители.

Този човек е плакал за нашия град и е плакал от нашия град, но дойде време градът ни да приплаква за него.

ЧЕСТИТО БУДИТЕЛЮ!

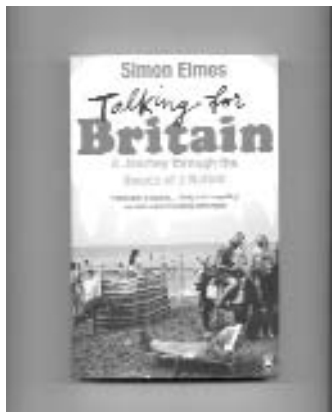
ГЛАСОВЕТЕ НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Йордан КОСТУРКОВ

Новата книга на Саймън Елмс е уникална с това, че всякакви аспекти на живота в днешна Великобритания се разглеждат чрез гласовете на самите британци: от Шотландските планини до Йоркшър, от гласа на последната жена, която говори отмерелия корнуолски, до гласовете на ирландските пътешественици.

„Пътешествията“ обаче не са само фонетично-лингвистични, възкресявайки шотландските говори и изрази, келтските езици на уелсци, ирландци, корнуолци, нито само огромния спектър от диалекти на английски език от Юга, Запада, от Лондон, през Йоркшър до Ливърпул. Това са пътешествия в културата на една нация, където зад многоезичното и диалектно богатство - в исторически и сегашен план, стоят обичаи, традиции, житейска мъдрост, светуосещане.

Саймън Елмс разказва за езика на британците като в една увлекателна приказка за тази възприемана като ексцентрична страна, чийто хумор никой не разбира, чиято храна

никой не харесва, а дори и бирата и уискитата, на които светът се възхищава, нямат нищо общо с подобни напитки никъде другаде по света. Интервюта, монолози, диалози, песни на гласовити уелсци, сънародници на Том Джоунс, ирландски, шотландски хумор - цялото богатство на Обединеното кралство, наричано се Великобритания или Британия, което в България е познато като Англия или Албион - това е незаменим „учебник“ по културно наследство, странознание и жива реч за света, който през втората половина на миналия век реши, че английският език ще е лингва франка на постмодерността.

Саймън Елмс. Като говорим за Великобритания. (Simon Elmes. Talking for Britain. Penguin. 2006)

Студентската организация на
ВМРО- гр.Пловдив
„Паисий Хилендарски“
организира съвместно с
Армейски клуб по стрелба "Тракия"

**Любителски турнир
по стрелба за студенти**

Желаещите да участват могат да се запишат от
31.10.06г

на адрес: ул."Гладстон" 13 ет.1

За повече информация: 032/63-30-62

e-mail:vmroso@abv.bg

www.vmropd.org

За победителите ще има много награди

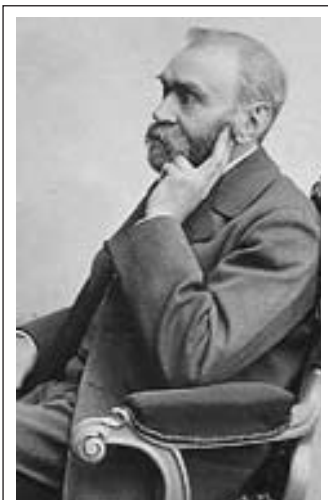
НОБЕЛОВИТЕ НАГРАДИ ЗА 2006 г.

Лауреати на Нобелова награда в областта на физиологията и медицината станаха американските учени Ендрю Файер и Крейг Мело. Наградата им се присъжда за откриването на "фундаменталния" механизъм за предаване на генетична информация, в частност, механизма на т.нар. РНК-интерферция.

Нобелова награда за физика получават американците Джон Мазер и Джордж Смут за изследвания върху произхода на галактиките и звездите. Шведската академия на науките е решила да награди точно тези учени, защото "в тяхната работа се разглежда въпросът за произхода на Вселената. Тя позволява по-добре да се разбере произходът на галактиките и звездите".

Нобелова награда за химия е присъдена на американския учен Роджър Корнберг. Наградата се присъжда за "изследвания на механизма за копиране на генетична информация в клетките".

Нобелова награда за икономика получи американецът Едмънт Фелпс за аналитични разработки в областта на макроикономическата политика. Мотивът за присъждането на награда е, че неговата работа е "задълбочила разбирането за взаимовръзката между дългосрочните и краткосрочните

Алфред Нобел

ефекти на икономическата политика".

Нобелова награда за мир се присъжда на финансиста Мохамед Юнус от Бангладеш, който е основател на банка Grameen и е създал уникална система за кредитиране на бедните. Премията е присъдена "за усилията по създаване на условия за икономическо и социално развитие в низините на обществото".

Нобеловата награда за литература бе присъдена на турския писател Орхан Памук. Премията му се дава за "изнамирање на нови символи на сблъсъците и преплитането на културите по време на търсенето на меланхоличната душа на родния му град".

АФОРИЗМИ

от Надежда Карауланова

Който се оглежда в кална локва, също изглежда изкалян.

*

Съветът на клюкаря:

Никога не повтаряй непроверени клюки!

*

И страданието е нещо обикновено.

*

Жизнен опит ли е мизерният?

*

И с малките грешки е както с големите престъпления, не е достатъчно да признаеш вината си и да изтърпиш наказанието, трябва да се промениш!

*

Някои родители искат да подготвят децата си за лошите

Виктор Самуилов

АЙ ЕМ БЪЛГАРЧЕ*

Ай ем българче. Обичам
наште маунтинс зелени.
Българче да се наричам -
ит из фърстли джой фор мене.

Ай ем българче. Фром Кричим.
Днес ай лив ин Саут Дакота.
Тук май мадър енд май чичо
правят мъни в бизнес готин.

С ТИР-а чичов отпътувах
на петнайсет, сиреч - фифтийн.
Моят чичо с гърлс търгува,
мадър бачка в клуб фор стриптийз.

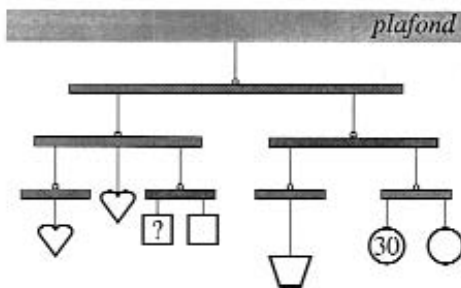
Бът ай българче оставам,
по душа, сърце енд боди.
Невър няма да забравя
брадърс Кирил и Методи.

Май народ из вери древен!
Май народ из вери твърд!
Ай ем българче. Форевър.
Чак до финиш ъф дъ уърлд.

*Стихотворението е от излязлата наскоро книга на поета Виктор Самуилов "Страхът на спасения Ной" в издателство "Жанет 45".

ЗАДАЧИ. ГЛАВОБЪЛЪСКИНИЦИ

1. **Равновесие.** Този полилей се намира в равновесие. Еднаквите предмети имат равни тегла. Кръглият предмет тежи 30 г. Колко тежи предметът, отбелязан с въпросителен знак?

а) 10 гр; б) 20 гр; в) 30 гр; г) 40 гр; д) 50 гр.

2. **Коварен въпрос.** Между всички месеци, имащи 5 понеделника, нито един няма:

а) 5 съботи; б) 5 недели; в) 5 вторника; г) 5 среди; д) 5 четвъртъка.

Отговори на задачите от миналия брой

1. **Задача от Англия.** Да номерираме войниците отляво надясно с $v_1, v_2, v_3, v_4, v_5, v_6$. С 6 хода преместваме v_4 в ляво крайно положение така: v_4 - наляво; v_3 прескача надясно v_4 ; v_2 - надясно; v_4 прескача v_2 ; v_4 прескача v_1 . Аналогично постъпваме с v_5 и v_6 , като използваме получените празни места "разумно".

2. **Задача от Танзания.** Разбиваме всеки ден от ваканцията на два полудни. Тогава сумираме всички полудни:

$$7+5+6=18 \text{ полудни}=9 \text{ дни.}$$

3. На фотографията е внукът.

Подготвил: доц. д-р Георги КОСТАДИНОВ

Корпоративен урок 5

Пуякът разговарял с бика. "Как ми се иска да полетя и да кацна на това дърво" - въздишал той - "но не ми

достига енергия, за да махам толкова силно с крила". "Защо не клъвнеш малко от фекалиите ми" - предложил бикът - "те са силно енергийни и хранителни". Пуякът се надвесил над една от неговите купчинки и не след дълго открил, че бикът е прав - вече имал енергия и успял да достигне най-долния клон на дървото. На следващият ден, след като си похапнал още от чудодейната смес, той кацнал на погорния клон. Най-сетне, няколко дни по-късно, пуякът гордо се перчил и вдигал връва от върха на дървото. Не след дълго бил забелязан от фермера, който го свалил с един изстрел на пушката си.

Бизнес поука: Лайнанията номера могат да ви изведат на върха, но не и да ви помогнат да се задържите там.

Корпоративен урок 6

В Африка всяка сутрин газелата се събужда с мисълта, че трябва да надбяга най-бързия лъв, за да остане жива. Всяка сутрин лъвът се събужда с мисълта, че трябва да надбяга най-бавната газела, за да не умре от глад.

Бизнес поука: Няма значение дали си газела или лъв: когато слънцето изгрее, по-добре да станеш, за да изпревариш другите.

КОРПОРАТИВНИ УРОЦИ

подбрани от Петър Събев

Корпоративен урок 7

Мъж отсяда в хотел в Австралия. В стаята има компютър и той решава да изпрати електронно писмо

на жена си. Обаче случайно сбърква адреса и без да осъзнае грешката си изпраща писмото.

В същото време, някъде в Хюстън, вдовица се връща от погребението на съпруга си. Вдовицата решава да си провери електронната поща за писма от роднини и познати. След като прочита първото писмо, тя пада възник в безсъзнание. Синът на вдовицата дотърчава в стаята, намира майка си на пода и хвърля поглед на екрана, на който пише:

До: моята любяща съпруга

Тема: пристигнах

Дата: 7-ми септември, 2005 г.

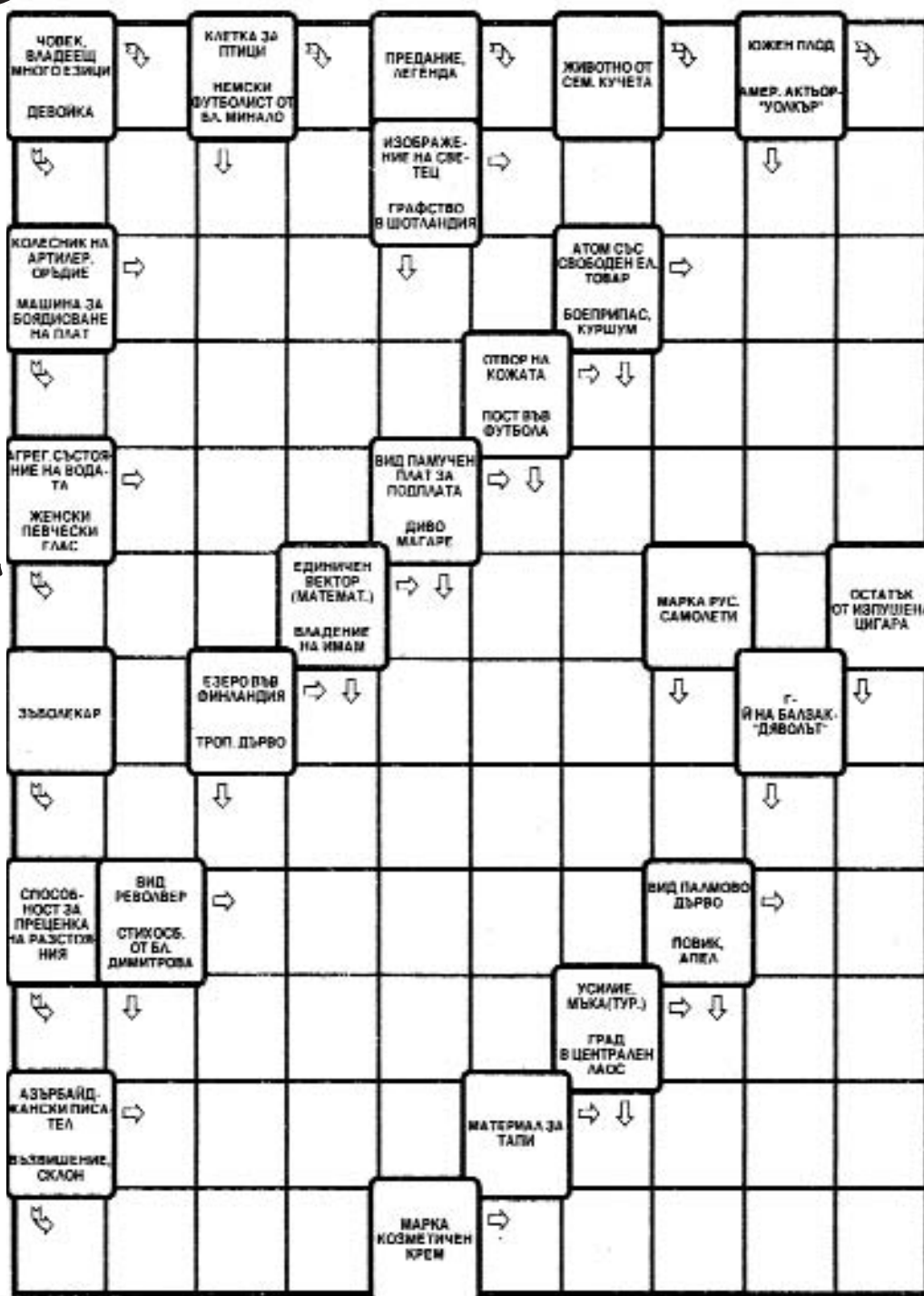
Знам, че ще се изненадаш да ме чуеш. И тук имат компютри вече, и можеш да изпратиш писма на своите любими. Току-що пристигнах и отседнах тук. Виждам, че всичко е приготвено и за твоето пристигане утре. Нямам търпение да се видим! Надявам се твоето пътуване да е също безпроблемно, като моето. Послепис: Адски е горещо тук долу!

Бизнес поука: Уверете се, че комуникацията се осъществява между правилните страни. Иначе резултатите могат да не отговорят на очакванията ви.

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

ТИЛЪО ТИЛЕВ главен редактор, доц. д-р Владимир ЯНЕВ, доц. д-р ЖОРЖЕТА ЧОЛАКОВА,
 СТЕФАН СТОЯНОВ фотограф, гл. ас. ЕВЕЛИНА ДАСКАЛОВА, гл. ас. д-р ИВАН ПОПОВ, доц. д-р ЛЮБА ПОПОВА,
 гл. ас. ОГНЯН КОЙЧЕВ, доц. д-р СНЕЖАНА МАГАЕВА

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Пловдив, 4000, ул. „Цар Асен“ №24, тел.: 261 477

ПРИЕМНО ВРЕМЕ: всеки ден от 10.00 до 14.00 часа

ВЕСТНИКА МОЖЕ ДА НАМЕРИТЕ В ИНТЕРНЕТ НА АДРЕС: www.pu.uni-plovdiv.bg:8080/, www.fmi-plovdiv.org

Електронният вариант се прави от СТЕФАН ДЖУКЕЛОВ

Текстове и мнения изпращайте на e-mail: vestnik@pu.acad.bg; vestnik_pu@abv.bg